

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенографски протокол

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н

С Ъ В Е Т

С о щ и я

28 септември 1982

=====

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

	стр.
I. ПРИСЪСТВУВАЩИ	3
II. ОТКРИВАНЕ И ДНЕВЕН РЕД	
Дико Фучеджиев	4
III. ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	5
IV. ИЗКАЗВАНИЯ	
Иванка Димитрова	6
Велко Кънев	7
Славка Славова	7
Асен Шопов	7
Крикор Азарян	7
Рачко Ябанджиев	8
Николина Лекова	8
Бранко Плеша	9
Асен Шопов	14
Антония Каракостова	15
Кирил Неделчев	16
проф. Филип Филипов	17
V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
Дико Фучеджиев	17

П Р И С Ъ С Т В У В А Щ И

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: Банчо Банов
Асен Шопов
Крикор Азарян
проф. Филип Филипов
Антония Каракостова
Пелин Линов
Славка Славова
Ванча Дойчева
Николина Лекова
Иванка Димитрова
Рачко Ябанджиев
Емил Стефанов
Велко Кънев
Кирил Неделчев
Крум Табаков
Бранко Плеша – гост-режисьор

О Т С Ъ С Т В У В А Щ И

Николай Люцканов
Енчо Халачев
Татяна Масалитинова
Сава Хашъмов
Кирил Кавадарков
Любомир Кабакчиев
Стефан Данаилов
Гочо Гочев
Юлиан Вучков

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

=====

Стенографски протокол

Х У Д О Ж Е С Т В Е Н
С Ъ В Е Т

Състоял се на 28.IX.82
в Заседателната зала на
театъра

Начало 13 ч и 15 мин.

- о -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ: ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ,

Другари,

Откривам заседанието на Художествения съвет при следния

Д Н Е В Е Н Р Е Д :

1. Разпределение на ролите на "Сборен пункт".
2. Проект за декор.
3. Разни.

Пиесата "Сборен пункт" е по споразумението на Народен театър "Иван Вазов" и Югославския драматичен театър от Белград. На заседанието присъства постановчикът Бранко Плеша. Искам пред Художествения съвет да му изразя нашето задоволство затова,

че нещата, по които се договаряхме с Югославския драматичен театър, се осъществяват и на път е да бъде реализирана тяхната постановка от режисьора им на наша сцена. Бранко Плеша е познат като приятел на нашия театър и искам пред Художествения съвет да му пожелая приятна работа, както и на всички актьори, които ще работят с него.

Имате ли други предложения по дневния ред? Няма.

ПО ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

ще ви прочета

ПРОЕКТ

за разпределение на ролите на пиесата "СБОРЕН ПУНКТ"

МИХАЙЛО ПАВЛОВИЧ	-	Рачко Ябанджиев
АНГЕЛИНА	-	Лилия Попиванова
ИВАН ПАВЛОВИЧ	-	Венелин Пехливанов
ЛЕПОСАВА	-	Ружа Делчева Виолета Бахчеванова
САВСКИ - бръснар	-	Асен Миланов Антон Карастоянов
ЕЛЕНА КАТИЧ - лекарка	-	Росица Данаилова Милена Атанасова
ПЕТЪР	-	Николай Николаев
БАТА	-	Атанас Воденичаров
МИЛИЦА	-	Ванча Дойчева Андреана Андреева
КЕСЕР	-	Георги Гайтаников
ЯНКО	-	Георги Раданов
МАРКО - пекар	-	Кирил Кавадарков
Д-Р КАТИЧ	-	Стефан Димитров

РОЗМАРИН

- Георги Мамалев

СЪСЕДКА

- Дора Глинджева

Другари, това разпределение на ролите се предлага от режисьора, съгласувано е с ръководството на театъра. Известно е, че режисьорът не познава детайлно нашата трупа, но ние при първото му идване и сега обсъждахме подробно всички кандидатури и това е проектът, с който излизаме пред вас.

В момента се репетират две пиеси: "Ретро" на камерна сцена и "Всяка есенна вечер" на голяма сцена. Това е трето паралелно разпределение. Ние се постаряхме това разпределение да не бъде в ущърб на работата на нашия гост и смятаме, че такова, каквото го представяме пред вас, сме постигнали това намерение, което имахме, да бъде едно сериозно разпределение, даващо възможност на нашия гост-режисьор да свърши добре своята работа и същевременно двадесет актьори от театъра да участвуват в тази постановка. Това разпределение ни дава основание да мислим, че можем да очакваме едно интересно за нашата публика представление, едно представление на високо равнище, достойно за това сътрудничество, което имаме с Югославския драматичен театър.

Има думата др. Иванка Димитрова.

ИЗКАЗВАНИЯ

ИВАНКА ДИМИТРОВА:

След като на всички женски роли има дубльори смятам, че и на АНГЕЛИНА трябва да има, защото това е една чудесна пиеса и трябва да се даде възможност и на някоя друга актриса да работи. Сарова отдавна е нямала роли или Мила Падарева.

За РОЗМАРИН също мисля, че Емил Джамджиев също е подходящ за тази роля. Той е музикант и това ще помогне на изпълне-

нието му.

Предлагам за двете роли по още един изпълнител.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Велко Кънев.

ВЕЛКО КЪНЕВ:

Искам да подкрепя др. Иванка Димитрова, тъй като смятам, че това няма да затрудни режисьора и предложението няма да представява допълнителна трудност за режисьора, а ще се създаде работа и на други колеги.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Славка Славова.

СЛАВКА СЛАВОВА:

Подкрепям др. Иванка Димитрова за Джина Сарова. Смятам, че няма да има трудности за режисьора с нея. Тя отдавна не е имала роли, а може да играе чудесно.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Асен Шопов.

АСЕН ШОПОВ:

По въпроса за Джамджиев няма никакви компликации за РОЗМАРИН. Това не е проблем.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Няма да има проблеми по време на репетициите, ще бъде освободен.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Крикор Азарян.

КРИКОР АЗАРЯН:

Подкрепям направеното предложение от гост-режисьора Бранко Плеша. Смятам, че е обмислено и са точни актьорите, които са предложени за съответните роли. Що се отнася до това допълни-

телно предложение, което се направи от др. Иванка Димитрова, мисля, че има логика в него и може да се подкрепи, ако режисьорът няма никакви специални съображения.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Рачко Ябанджиев.

РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

Подкрепям казаното от др. Иванка Димитрова във връзка с женските роли. Струва ми се, че РОЗМАРИН е един добродушен циганин и мисля, че трябваше да бъде Антон Радичев. За д-р Катич предлагам да влезе Емил Стефанов – висок, сух, слаб лекар...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

За Антон Радичев не е възможно, защото играе в друга пиеса. Има думата др. Лекова.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА:

Пиесата е много интересна и много ярка и разпределението, което ни се предлага, е с много ярки и интересни актьори. Подкрепям предложението на колегите за втори изпълнители на някои роли и това, което каза Рачко Ябанджиев за Емил Стефанов. Предполагам, че режисьорът, който е и актьор, ще съумее и с два състава да работи. Пожелавам му "На добър час!"

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Предложи се на ролята на АНГЕЛИНА да има още една изпълнителка, а на ролята на РОЗМАРИН да се постави и Емил Джамджиев, а Емил Стефанов на Д-Р КАТИЧ. Нямаме основание да заменяме Стефан Димитров, който знае сърбо-хърватски.

Но по разпределението на ролите и по пиесата давам думата на гост-режисьора Бранко Плеша.

БРАНКО ПЛЕША:

Колеги,

Ще избягна всичко онова, което би трябвало да кажа, защото чувствавам така и така се чувствава. Ще избягна всички официални думи, които биха се отнасяли за такъв момент и тъй като вече на практика навлязохме в работа ще бъда съвсем кратък. Но все пак не мога да не кажа, че съм много щастлив във вашата компания и че съм много загрижен дали ще мога да отговоря на големите художествени изисквания на един такъв колектив от европейско равнище.

Съзнавам всичко това и ще се постарая да направя максималното, което е по силите ми. Предварително искам да се извиня, ако всичко не бъде така прекрасно, както вие си мечтаете. Но същевременно искам да ви убедя, че и моите мечти са да се получи нещо хубаво, което и вие искате.

Но наред с мечтите трябва да преминем към конкретните неща, към текста, предложенията и т. н. Трябва да е ясно, че гостуващият режисьор има много скромно участие в разпределението на ролите. Най-лошото, което може да се случи на един гостуващ режисьор – вече съм бил такъв в други театри – когато е гледал своите колеги в други представления, които са му предложени, за да може да направи своя избор, да вземе онези артисти в своята група, които е видял в техните завършени роли. Като артист и режисьор би трябвало да ме занимава по-скоро онази изненада, която може да се появи в отделен артист при неговото изпълнение, при постигане на неговия личен рекорд в тази насока при осъществяване на ролите.

Във връзка с разпределението на ролите трябва да кажа, че то беше извършено в дирекцията и до голяма част бяха взети

пред вид уважаваните мнения на колегите от театъра.

Др. Фучеджиев вече каза, че е много трудно след като вече е направено разпределението на ролите за други две пиеси да се направи разпределение на ролите за тази пиеса, след като една голяма част от добрите артисти вече са получили свои роли.

Също така преди да пренеса своите виждания за пиесата върху изпълнителите бих искал да взема пред вид вижданията и усещанията на други хора, които познават произведението. Следователно, предложенията, които бяха направени сега, за мен са еднакво добре дошли както и предишните. И все пак съществува един момент, който за мен е първи – в петнадесетгодишния ми живот като режисьор – това е, че една роля се дели между двама актьори. Сега не мога да си спомня подобен случай освен след премиерата, когато е било необходимо да се дублира.

Разбирам и много добре чувствавам, че в театър "Иван Вазов" е възможна една такава алтернатива. Но ние разговаряхме с директора евентуално да се приеме предложението за женските роли. Ако това нещо се възприеме и за мъжките роли, тогава ще се получат две пиеси цялостни. Що се отнася до мен, ако аз мога да се съглася да изведа докрая всичко това, все пак мисля, че съществува една обективна причина, която ще затрудни нещата. Ще бъде погрешно, ако се стигне до някакви недоразумения още в самото начало. Ще бъде погрешно ако си представим, че пиесата може да бъде подготвена в някаква пробна зала или някъде навън на открито или където и да е друго място. Така, както стоят нещата, пиесата може да бъде представена на сцената в истинския смисъл на думата едва към средата на месец ноември – тогава да започнат репетиции на голяма сцена. Това означава, че на нас ще ни остане само един месец за истинска работа, която ще покаже стила на по-

становката и ще даде възможност на актьорите да покажат своите възможности.

Що се отнася до мен като човек, който изпитва удоволствие да бъде в София и що се отнася до вашите сътрудници, които освен тази роля и домашния телефон, нямат с какво да се занимават, мога да предвидя и трикратни дневни репетиции. Въпросът е доколко могат да отговорят условията и възможностите на сцената за един такъв двоен състав. Искам да обясня само една част от това, за да не продължавам дълго – след сценографията на пиесите "Мравуняк", "Юнакът на чудесата" и други, още повече в контекста на общата ни работа с Югославския драматичен театър аз много държах и разчитах на голямата помощ на нашия сценограф. Докато имахме пред вид драматизацията на романа "Дервишът и смъртта" на Неша Селимович, то в края на сезона направихме промяна и взехме решение да се представи "Сборен пункт" и се наложи да остана в Белград през лятото и да работя върху текста, тъй като останах без сценограф. Според мен, сценографското решение е ключът за стила на представлението. Но сам нямам свое становище, тъй като нямам материалната основа за сценографията, трябваше сам да я направя. Тя ще ви бъде предложена за разглеждане. Но тъй като аз не съм в състояние технически да осъществя сценографията нашият договор с директора е вашият уважаван художник и сценограф да изпълни рисунката. В тази му работа ще му бъде във всекидневна помощ: от основните режисьорски изисквания до всички подробности, които ще се родят в хода на работата на сцената на Народния театър "Иван Вазов".

Много често в моите постановки – може би сте видели в "Смъртта на Тарелкин", която е гостувала – стигал съм до извест-

ни колизии при изработването на мизансцена. Струва ми се, че в случая ние ще можем направо от репетициите на масата да преминем към репетиции на сцената. И ако все пак ние изпълняваме една сцена, която представлява гара, ние не можем да се задоволим само с представите си за железопътни линии и т. н., а действително трябва да се отзовем на една гара.

Сценографията, която предлагам, всъщност съдържа всички физически слоеве, които може да предложи сцената на театър "Иван Вазов". Сцените, които са от дома на професора, се изпълняват на авансцената. За да се освободя от реализма, който е предвиден тук и който в действителност би затруднил и опростил идеята на произведението, отстранил съм цялата археология от витрини, експонати и т. н. Съществува само едно стълбище, което води към онази стая, в която си представяме, че там ще се развива действието.

От граничната линия на истинската сцена, зад желязната завеса, започва всъщност истинското пространство на сборния пункт. Той е замислен не само като една пустиня, където те се мотаят, но съм замислил и някои метафори, някои идеограми и една находка, едни римски амфитеатър, който напомня и съдържа театралната форма. Всъщност това е сцената, която да се използва за всичко, което също буквално няма да представим. Например, вдигането на известната плоча, една незначителна работа. Всички са в някакви дупки и се виждат до шия. Такива дупки ще видите на вашата сцена, доколкото могат да се осъществят. Тази позиция дава възможност за една двойна игра, така че докато ние на главната сцена гледаме събитията на сборния пункт същевременно в дома на професора продължава живота. И като имаме пред вид, че това продължава едно денонощие, те си живеят своя живот, събличат се, сънуват. Всичко това става в една бурна нощ, с гръмотевици и

светкавици. Домашните живеят в страх не само от това, че са край мъртвец, но се страхуват и от природните сили, техните видения, кошмарите, които сънуват, часовникът започва да работи, свещта угасва.

Това, което ви представяме като завеса трябва да послужи да видите как изглежда апартамента. Иначе завесата стои така /показва на скицата/ и когато стигне до долу евентуално може да остане само прозореца с една рамка. Една част от завесата може да остане като постоянна стена, ще остане като част, през която минават вятъра и природата. Освен това не сме взели пред вид тъй наречената фокусна част. Както знаете нашите мъртъвци идват, отиват си, пътуват и най-простото и най-близкото е да закачим един артист, но това няма да бъде достатъчно, защото не е достатъчно лудо. Можем само да вземем Петър, който идва, тъй като той самият е кошмарен и е параноичен дори и когато умре. Трябва не само да го закачим, но наред с артиста трябва да има една две кукли, които също да са облечени в костюми, ще са необходими и двама каскадьори. Така че ще поставим артиста горе да се вижда и когато мислим, че той ще скача той пада в дупката и в същия момент някой излиза от тази дупка и наставя една луда сцена, която е нереалистична.

Тук съм направил скица на космическия кораб. Естествено и тях не ги представяме както трябва. Целият шум и звуците, които предшествуват неговото идване, могат да бъдат реалистични, но онзи, който идва от другия свят е същият като нас, дори по-луд, отколкото ние. Неговият модерен кораб ни връща към изходната позиция на първите полети и от тези кофи за детене, но от тях наистина излизат пламъци и експлозии, от които естествено светят

на сборния пункт реагира всеки по своя начин, дори и надолу с главите.

Всички тези елемента ни говорят, че ние от 15 ноември до 15 декември ни предстои огромна работа. Сега можем само да чертаем и да броим на пръсти. Трябва всичко това да го монтираме и репетираме, физически да се подготвим за това.

Позволете ми да ви кажа за бръснаря, че докато всички навън слизат нормално по стълбата в един определен момент някой може да скочи. И аз ви казвам само идеите си, като винаги се придържам към един собствен девиз: когато и да ми се роди някоя идея сигурно някъде ще умре нещо. Идеите са затова да си играем с тях и да осъществим това, което можем и с каквото можем. Аз бих искал да можем колкото се може повече. Ето като начало една възможност за играта.

Мисля, че вече сте улучили и предугаждате жанра на представлението и за да завърша ще ви кажа три пъти публично, че всичко, което ви изложих сега като идеи, мисля, че не би трябвало нищо да изневери на основния тон на произведението, да му убие лирическият заряд и трагикомедийността му. Това е произведение, чиито слоеве аз много уважавам.

Благодаря за вниманието!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Асен Шопов.

АСЕН ШОПОВ:

Мисля, че между нас има някаква връзка в този смисъл, че аз ще трябва да побързам колкото може по-скоро да освободя сцената за една такава хубава и приятна работа, за което придобих впечатление от разпледелението. Когато прочетохме пиесата се

сблъскахме с прелестта на една хубава комедия. Сега макар и кратко и лаконично, макар и само усещане за това какво ще бъде представлението мисля, че имаме представа за един изключително богат и интересен театър. Според мен, единственото хубаво е само това, че това представление ще върви след мен. Защото иначе много ще ме притесните.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Антония Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА:

Запознавайки се с идеята на Бранко Плеша за сценографско решение на постановката първото впечатление, което човек придобива, е неочакваността на предложеното решение. Защото всеки от нас, малко или повече, влюбен в комедията, е виждал най-различни решения и ми се струва, че решението, което предлага Бранко Плеша, е неочаквано по качество. Решението за римския амфитеатър на сборния пункт е много интересно, много близко като атмосфера за нашите балкански страни, които целите са в археологически разкопки, защото тук всеки, когото не го е мързяло, е кръстосвал този полуостров и е рушил. Ние сега събираме и от старите камъни непрекъснато се опитваме да възстановим едно минало и като уважение към него и като едно наследство, я понякога и ками го рушим.

Това, което е залегнало в сценографията е много близко до философската тема на пиесата, която е и сериозна в значителна степен, а и предполага едно ярко театрално зрелище като театър, което ще даде възможност на този екип, предложен от театъра и от Бранко Плеша и зад който екип аз заставам, с неговите биологически като възраст резонанси вътре, ще даде един заряд на много витално, много балканско и много славянско зрелище и една хума-

нистична народностна история.

Приемам всички тези находки, които Бранко Плеша предлага като материално оформление на постановката. Той пропусна само да каже, че на него като материал за постановката на римския амфитеатър ще бъде дунапренът като основа за много еквилибристични движения.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Бранко Плеша.

БРАНКО ПЛЕША:

Отбелязан е бункер и фурниджията ще бъде някъде тук вероятно. Така че и този елемент може да бъде използван и да участва.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Кирил Неделчев.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ:

Приемам решението не само, че е удачно и хубаво, а и защото сам режисьорът си го е измислил и той знае какво иска и какво търси. За театъра остава само една голяма задача да разкрие възможностите на нашите проекти и да ги реализира.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има ли пожароопасни работи?

БРАНКО ПЛЕША: Няма... Светлината и дима са употребявани в театъра. А що се отнася до свещите те могат да бъдат електрически.

ТАТЯНА МАСАЛИТИНОВА:

Подкрепям предложението за Ангелина Сарова...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата проф. Филипков.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Всичко е много убедително и интересно и най-важното е, че много неочаквани неща ~~виждаме~~ в стилистиката и решенията. Така е направено, че ни говори веднага за жанра, за стилистиката, за дълбоко усещане на климата, на атмосферата в лирическата трагикомедия. Това го има тук и сега остава една много голяма и отговорна задача: това нещо да се разшифрова в чертеж, в пропорции, на части към цялото. Защото наруши ли се тази хармония, която има тук в картината – тя е определена със своите размери – нещата няма да се получат. Затова предлагам да се направи един макет пропорция, за да могат режисьорът и художникът още веднъж да видят в пропорция как се слагат нещата. Пожелавам "На добър час" на нашия гост-режисьор.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

С режисьора сме се разбрали, че ще има дубльорство на всички женски роли и затова се приема предложението за Ангелина Сарова. За дубльорство на мъжките роли не се приема предложението.

Искам да уведомя Художествения съвет, че се правят достатъчно постановки и споменатите актьори са предвидени на други места. Ние сме се договаряли с гост-режисьора и не можем сега да променим такава постановка. А и Крикор Азарян като гост-режисьор на Югославския драматичен театър нямаше дубльори.

В тази постановка се ангажират двадесет актьори – половината мъже и половината жени, което е твърде много. Приема се Ангелина Сарова да дублира Лили Попиванва.

Автор на сценографията е режисьорът. Но трябва да има

един наш художник, който ще присъствува в афиша като художник.
Искам мнението на Кирил Неделчев.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Смятам, че ако искаме да направим нещата с вкус, точно и съразмерно, в това отношение Кирил Неделчев е ненадминат.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Ние предвиждахме Кирил Неделчев.

За художник на постановката, който се включва в цялата работа с режисьора по всички проблеми, които съществуват, се определя Кирил Неделчев.

Помощник-режисьор – Мария ~~Викова~~ ^{Гранчова}.

Суфлър – поредния.

Николай Николаев ще помага на режисьора за изработване на фокусите.

В четвъртък от девет часа ще бъде репетицията.

За музикалното оформление ще се уточним с режисьора.

Има ли някой против тези предложения? Няма. Приемат се.

Закривам Художествения съвет!

/Край 14 часа и 15 минути/

ДИРЕКТОР:

/Д. Фучеджиев

Стенограф:

/Р. Райчев – 44 40 89/